

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I ENERGETIKE

Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj (NAPNAV)

Elizabeta Kos, dipl.ing., pomoćnica ministra

Zagreb, 2. lipnja 2017.

Usvajanje NAPNAV-a

- **2004. godine**, suočeni sa kontinuiranim problemima stabilne i ekonomski opravdane poljoprivredne proizvodnje u uvjetima izmjene kišnih i sušnih godina, Vlada Republike Hrvatske pokreće izradu Nacionalnog projekta navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj (NAPNAV)
- **2005. godine** Vlada Republike Hrvatske usvaja NAPNAV
- NAPNAV-om je, na osnovu provedenih analiza pogodnosti tala, potencijala vodnih resursa i klimatskih čimbenika, a uvažavajući područja i površine na kojima se projekti navodnjavanja neće moći razvijati (npr. minski sumnjiva područja, zaštićena područja...), utvrđeno da vrlo visoku i visoku pogodnost za navodnjavanje ima 484 026 ha poljoprivrednih površina
- Vodni potencijali u Republici Hrvatskoj višestruko nadmašuju definirane potrebe za vodom, te samo njihova vremenska i prostorna disperziranost bitno otežava realizaciju projekta navodnjavanja.

Razlozi i potrebe usvajanja NAPNAV-A

- Borba protiv suše
- Trend povećanja sušnih godina
- Orijehtacija tržišnoj ekonomiji i konkurentnost poljoprivredne proizvodnje
- Povećanje izvoza poljoprivrednih proizvoda
- Stabilnost i povećanje poljoprivredne proizvodnje u uvjetima navodnjavanja
- Racionalnije gospodarenje vodnim resursima

Ciljevi NAPNAV-a

- Analiza i kvantificiranje potencijala za sustavno uvođenje navodnjavanja u Republici Hrvatskoj
- Izrada županijskih planova navodnjavanja
- Izrada projektne i studijske dokumentacije za pojedinačne sustave navodnjavanja
- Sanacija postojećih sustava navodnjavanja
- Izgradnja novih sustava navodnjavanja
- Prilagodba zakonodavnog okvira za potrebe razvoja navodnjavanja
- ❑ NAPNAV-om je postavljen cilj izgradnje infrastrukture za navodnjavanje na 65.000 ha poljoprivrednih površina do kraja 2020. godine

Prijavljene štete od suše u poljoprivredi

Godina	Ukupno prijavljena šteta u apsolutnom iznosu	SUŠA	u kunama
			Postotak prijavljene štete od suše u odnosu na ukupno prijavljenu štetu
<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1995.	442.002.903,84	10.619.136,60	2,40%
1996.	1.140.563.412,54	35.771.450,00	3,14%
1997.	1.353.504.649,00	7.557.500,00	0,56%
1998.	1.361.198.862,00	61.119.259,00	4,49%
1999.	885.399.427,00		
2000.	2.174.651.850,10	1.839.767.837,44	84,60%
2001.	976.416.386,00	130.135.059,00	13,33%
2002.	416.091.572,00	3.267.540,00	0,79%
2003.	2.621.597.873,38	2.366.956.805,29	90,29%
2004.	723.044.040,00	1.700.000,00	0,24%
2005.	1.216.845.915,70		
2006.	651.135.217,68	15.966.493,72	2,45%
2007.	3.170.728.495,52	2.538.179.432,25	80,05%
2008.	967.342.541,93	66.955.913,10	6,92%
2009.	934.470.992,35	297.623.508,19	31,85%
2010.	1.714.904.479,07		
2011.	2.599.410.803,60	2.077.788.231,55	79,93%
2012.	3.789.175.496,56	2.616.179.811,42	69,04%
2013.	406.780.627,67	51.481.507,15	12,66%
2014.	4.642.481.375,90		
2015.	2.044.015.458,04	1.381.692.564,75	67,60%
2016.	1.554.349.756,28	242.999.058,97	15,63%
Ukupno	35.786.112.136,16	13.745.761.108,43	38,40%

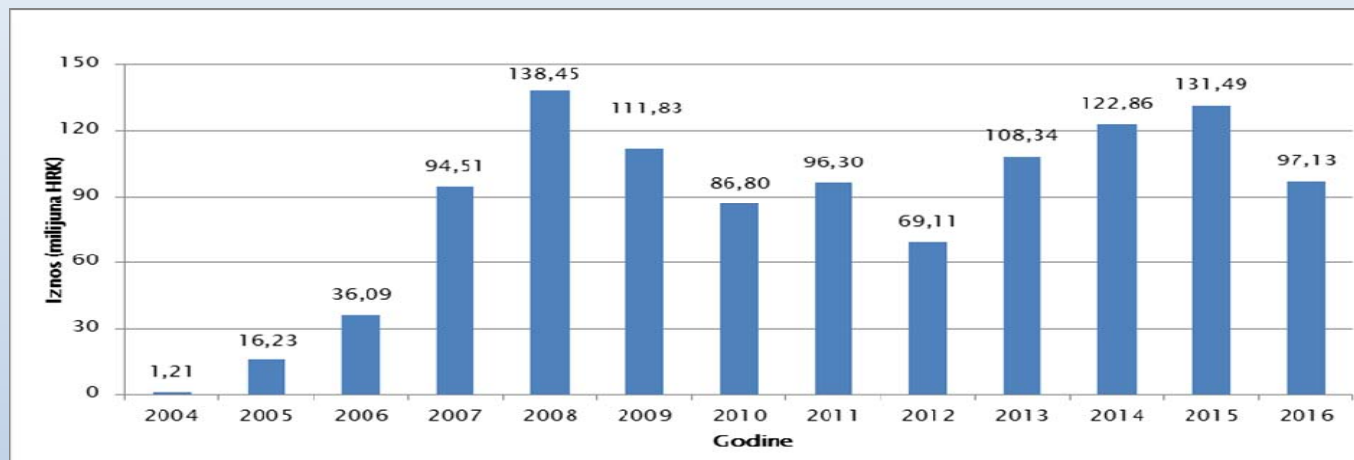
Izvor podataka:

1995.-2014. Arhiva Državnog povjerenstva za procjenu šteta od elementarnih nepogoda

2015.-2016. Registar šteta od elementarnih nepogoda (Ministarstvo financija)

Realizacija NAPNAV-a

U okviru realizacije NAPNAV-a u periodu 2004.–2016. godine, ostvarene su aktivnosti (županijski planovi, projektna dokumentacija, sanacija, izgradnja..) koje su obuhvatile oko 130.000 ha poljoprivrednih površina. U tom razdoblju ukupno je uloženo oko **1,1 milijarda kuna.**

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2004-2016	%
Županijski planovi navodnjavanja	1,21	2,88	2,66	3,98	1,74	1,12	0,34							13,93	1
Nacionalni pilot projekti navodnjavanja		1,2	2,91	59,23	73,71	64,79	54,86	62,38	43,17	25,12	40,86	86,48	49,81	564,52	51
Projektna dokumentacija		0,46	4,16	11,6	20,86	10,03	10,83	7,75	9,52	15,34	7,57	16,12	13,97	128,21	12
Sanacija i izgradnja		11,69	26,37	19,69	42,14	35,89	20,76	26,17	16,42	67,88	74,43	28,89	33,35	403,69	36
UKUPNO	1,21	16,23	36,09	94,51	138,5	111,8	86,8	96,3	69,11	108,3	122,9	131,5	97,13	1.110,35	100
Državni proračun		13,7	30,41	79,87	123,15	90,38	78,78	64,12	7,95	76,55	81,93	79,96	37,42	764,23	69
Hrvatske vode	1,21		1	5,12	2,66	10,09	0,19	24,04	57,14	27,09	37,29	46,00	53,64	265,47	24
JLP (R) S		1,43	3,28	7,22	10,05	10,36	6,83	8,14	4,02	4,7	3,64	5,53	6,07	71,27	6
Fond za regionalni razvoj i krajnji korisnici		1,11	1,4	2,29	2,58	1	1							9,38	1

Novi sustavi navodnjavanja

r.br.	Županija	Sustav navodnjavanja	Obuhvat (ha)	Vrijednost investicije (mil.kn)
1.	Istarska županija	Valtura	440	59,00
2.	Međimurska županija	Međimurje	250	27,11
3.	Osječko baranjska županija	Gat	500	37,25
4.	Osječko-baranjska županija	Baranja	5.000	131,3
5.	Požeško slavonska županija	Kaptol – I faza	106	5,10
6.	Požeško slavonska županija	Ramanovci Bektež – I faza	369	5,50
7.	Virovitičko-podravska županija	Kapinci-Vaška	1.260	80,80
8.	Vukovarsko srijemska županija	Poljoprivredno-šumarska škola Vinkovci	52	4,90
9.	Vukovarsko-srijemska županija	Opatovac	705	46,00
10.	Zadarska županija	Baštica - I faza	350	20,34
	UKUPNO		9.032	417,30

Sanirani sustavi navodnjavanja

- Osim izgradnje novih sustava javnog navodnjavanja, u okviru realizacije NAPNAV-a, sanirani su i postojeći sustavi navodnjavanja i to:
 - ❑ SN Vrana (Zadarska županija)
 - ❑ SN Grabovo i SN Borinci (Vukovarsko-srijemska županija),
 - ❑ SN Valtura (Istarska županija),
 - ❑ SN Sinjskog polja, Imotskog polja i polja Rastok (Splitsko-dalmatinska županija),
 - ❑ SN Neretvanskog polja (Dubrovačko-neretvanska županija)
 - ❑ SN Puškaš (Osječko-baranjska županija)

- Djelomičnom i potpunom sanacijom postojećih sustava navodnjavanja obuhvaćeno je ukupno **3.987 ha** poljoprivrednih površina te uloženo oko 46 milijuna kuna.

- Sveukupno, izgradnjom novih i sanacijom postojećih sustava navodnjavanja, u okviru realizacije NAPNAV-a, omogućeno je navodnjavanja na **13.019 ha**.

Nacionalni pilot projekt navodnjavanja Biđ-bosutskog polja

- Najveći infrastrukturni projekt u sklopu NAPNAV-a, obuhvaća izgradnju dovodnog melioracijskog kanala za navodnjavanje Biđ-bosutskog polja, u duljini od 14,7 km od r. Save do kanala Konjsko (vodotok Biđ).
- Izgradnjom ovog objekta, stvoriti će se uvjeti za dovođenjem dodatnih količina vode iz rijeke Save u vodotoke Berava, Biđ i Bosut i na taj način osigurati dostatne količine vode za nesmetani rad postojećih sustava navodnjavanja (Sopot, Borinci, PŠŠ Vinkovci, Lipovac), te za razvoj i gradnju novih sustava navodnjavanja na tom području, čime će se omogućiti navodnjavanje na oko 10.500 ha.
- Osim razvoja navodnjavanja, ovaj objekt ima značajan utjecaj na cjelokupni vodni režim ovog slivnog područja. Pozitivni efekti izgradnje, posebno će se očitovati u očuvanju i unapređenju režima podzemnih voda, osiguranju veće protoke, a samim time i veće kvalitete voda u vodotocima Berava, Biđ i Bosut te na koncu u mogućnostima efikasnije evakuacije velikih voda, što će povećati stupanj obrane od poplava, ovog slivnog područja.
- Rok završetka: ljeta 2017; Vrijednost investicije 495 mil.kn

Crpna stanica i dovodni melioracijski kanal za navodnjavanje Biđ-bosutskog polja

Daljnja provedba NAPNAV-a

- Programom ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020 godine, omogućeno je korištenje sredstava Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), za ulaganje u izgradnju sustava javnog navodnjavanja.
- U programskom razdoblju 2014.-2020(+3) alocirano je 100 milijuna eura, za ulaganje u izgradnju sustava javnog navodnjavanja, a moguće je financiranje 100% prihvatljivih troškova. Maksimalna visina potpore iznosi 15 milijuna eura po projektu. Prihvatljivi korisnici ove mjere su županije, koje su sukladno Zakonu o vodama i vlasnici sustava javnog navodnjavanja.
- Na prvom natječaju Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, za ulaganje u izgradnju sustava javnog navodnjavanja prijavljeno je 9 projekata navodnjavanja.
- Za 8 projekata, donesene su Odluke o prihvatljivosti ulaganja, na temelju kojih su, 11. svibnja 2017., sklopljeni ugovori o financiranju. U tijeku je završna priprema natječajne dokumentacije za pokretanje postupaka javne nabave za odabire izvođača radova.

Sustavi navodnjavanja za koje su potpisani ugovori o financiranju putem Programa ruralnog razvoja

R.br.	Sustav navodnjavanja	Jedinice regionalne samouprave	Obuhvat SN	Iznos EU financiranja
			ha	HRK s PDV-om
1.	Orubica-I. faza	Brodsko-posavska županija	326	45.283.895,00
2.	Đolta-I. faza	Virovitičko-podravska županija	161	12.421.215,00
3.	Glog	Dubrovačko-neretvanska županija	310	25.366.348,00
4.	Lišansko polje-I. faza	Zadarska županija	232	32.309.630,00
5.	Sopot	Vukovarsko-srijemska županija	704	36.970.650,00
6.	Blata Cerna	Vukovarsko-srijemska županija	500	34.291.812,00
7.	Novi Gradac Detkovec	Virovitičko-podravska županija	750	43.113.195,00
8.	Baštica 2. faza	Zadarska županija	128	22.889.973,00
	UKUPNO		3.111	252.646.718,00

Daljnja provedba NAPNAV-a

- Osim 8 sustava navodnjavanja za koje su potpisani ugovori o financiranju putem Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020., trenutno je na evaluaciji u Agenciji za plaćanja u poljoprivredi ribarstvu i ruralnom razvoju još jedan projekt navodnjavanja (SN Čeravar Porat-Bašarinka u Istarskoj županiji), ukupnog obuhvata 490 ha te procijenjene vrijednosti oko 105 milijuna kuna.
- U visokoj fazi pripremljenosti (izrađena ili se izrađuje studijska i projektna dokumentacija) je 30-ak projekata javnog navodnjavanja, koji obuhvaćaju dodatnih 20.000 ha poljoprivrednih površina, a ukupna vrijednost investicije ovih projekata procijenjena je oko 200 milijuna eura
- Pripremljenost projekata nadilazi ukupnu vrijednost financijske omotnice raspoložive u ovom programskom razdoblju, što predstavlja dobru polazišnu osnovu za uspješnu realizaciju ovog programa odnosno iskoristivost svih raspoloživih sredstava do kraja programskog razdoblja.
- I dalje se nastavlja priprema projektne i studijske dokumentacije za projekte navodnjavanja, kako bi isti bili spremni za apliciranje na EU sredstva u narednom programskom razdoblju.

Zaključno:

- Usvajanjem NAPNAV-a postavljeni su temelji za razvoj navodnjavanja u Republici Hrvatskoj, koje je jedno od osnovnih mjera i potreba kojima se štete od suše mogu smanjiti, a u određenim okolnostima i potpuno izbjeći.
- Provedbom NAPNAV-a, odnosno izradom Županijskih planova navodnjavanja stvorena je osnova prostornog planiranja za izgradnju sustava navodnjavanja.
- Izradom studijske i projektne dokumentacije za sustave navodnjavanja omogućen je daljnji razvoj i nastavak ovog projekta.
- Dosadašnjim ulaganjem u sanaciju i izgradnju novih sustava navodnjavanja, na područjima obuhvata istih, smanjen je rizik od suše, te omogućena sigurna i stabilna poljoprivredna proizvodnja.
- Usvojen zakonodavni okvir za razvoj sustava navodnjavanja kao i za upravljanje i uređenje sustava navodnjavanja.
- Uključivanjem navodnjavanja u Mjere Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.–2020. godine, i osiguravanjem financijskih sredstava iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, za izgradnju sustava navodnjavanja, dan je novi zamašnjak u ostvarivanju cilja postavljenog NAPNAV-om.

Hvala na pažnji